

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Dn. Conradi Clingii Theologi Et Ecclesiastae Celeberrimi
(dum vixit) apud Erphordiam Turingiæ, Catechismus
Catholicus, summam Christianæ institutionis III. libris
succinctim complectens**

Klinge, Konrad

Coloniae, 1570

VD16 K 1309

Quòd panem adoramus. tit. 293

urn:nbn:de:hbz:466:1-29452

hæc apprehendit virtutem & gratiam sacramenti. Ideò consecrans sacerdos, & communicans vtranque nec magis nec minus accipit, quam laicus, &cæ. Species ergo nihil conferunt, quia gratiam & gloriam dat Dominus, Psalm, 83. non species sacramenti, sed Deus per fidem.

Quartò dicunt, Christus dicit, Bibite ex eo omnes, omnes, inquit. Matthæi. 26. Respondeo, quæro quinam sunt illi, de quibus Marcus Euangelista dicit, & biberunt omnes? omnes dicit Marcus, nonnè erant soli Apostoli? & quinam fuerunt illi, quibus dixit Christus Matthæi. 26. omnes scandalum patiemini, &cæt. Nonnè soli Apostoli? & quibusnam dixit. In viam gentiũ ne abieritis? ergo multa solis Apostolis dixit Christus. Sic illis ergò præcipit bibere omnes ex calice propter designationem, & sic consecrare, quod & fecerunt, non quod propter species plus vel minus susciperent, quam laicos, quando etiam Christus Ioann. 6. multa dicit de sacramento corporis & sanguinis sui, & nullius speciei facit mentionem.

Quintò inquires: Cur tunc sic digladiantur sectæ pro vtraq; specie? Respon. hoc fit instinctu sathanæ. Laborat enim sathan, vt sacramentum, quod propter vnitatem est institutum, vnũ corpus, vnus panis 1. Corinth. 10. dissensione accipiatur, & secta foueatur, ne fructuosum sit sacramentum, quandoquidem extra vnitatem & charitatem nihil est vtile neque prodest, 1. Corinth. 13. Catholici ergo nesciunt diuisionem sacramenti, sed credunt sub qualibet specie totum fore sacramentum, sicut sub vna gutta baptismi totus baptismus. Cyprianus libro. 4. Epist. Epistola 7. dicit, Gratia non est alligata externis rebus, & sic omnes totum accipiunt sacramentum.

QVOD PANEM ADO-
ramus.

SSf 3 TI-

Causa 4.

SECTAE dicunt, Panis & vinū manent plenè post consecrationem, sicut antè. Non enim transsubstantiantur. Ideò Papistæ in eleuatione MISSAE, in processionibus adorantes panē illum existentem creaturam, committunt idolatriam. At Paulus 1. Corinth. 10. iubet fugere idola. neq; extra vsum sacramentum est sacramentum, sicut etiam baptis- mus, &c. Ideò cogimur recedere ab illis.

Primò, Catholica fides credit verbis Christi Matt. 26. qui postquam accepit panem in manus, subindè cum benedixisset & gratias egisset, inquit: Accipite, Hoc est corpus meum: non dixit, Hic panis est corpus meum. Ideò credimus panem virtute verborum Christi, quæ sacerdos in persona Christi profert, trā substantiari in corpus Christi, & vinum in sanguinem, sicut aqua in vinum fuit transsubstantiata in nuptijs, Ioan. 2. vbi simul non manserunt aqua & vinum. Sectæ ergo quæ non credunt transsubstantiationem sacramenti, quid aliud sunt, quàm Zuingliani panis uori & bibuli? & sic digladiantur pro vno potu vini cum altera specie sacramenti, &c.

Secundò, credit Ecclesia Catholica, quod verbum, id est, Dei filius, qui semel assumpsit humanam naturam, & caro factus est in vtero virginis, Ioan. 1. in vnitatem personæ, eam nunquam dimisit, neq; in æternum dimittet, sed vbicunq; est Christi corpus & anima, ibi etiam est diuinitas, ità quòd etiam in triduo mortis, diuinitas erat in anima Christi in inferno, & cum corpore in sepulchro. Cùm ergò in sacramento est verum Christi corpus & sanguis, ergò & Deus adest. Ideò Apostoli Christum adorârunt, Matth. 28. & Ioan. 20. Dixit Thomas: Dominus meus & Deus meus, &c. Quia ergò credimus, Christum in sacramento esse Deum & hominem, sicut sedet ad dextram

dextram patris: ergò adoramus diuinitatem in sacramento, non panem, quem non credimus hic manere post consecrationem. Vbicunquè ergò fuerit corpus Christi, ibi adoramus deitatem, siue in Missa, siue processionibus, &c. & nullam idololatriam committimus. Videant sectæ, quæ separant sanguinem Christi à carne, & diuinitatem à corpore Christi, & destruunt & diuidunt vnitatem in sacramento.

Tertiò, credit Ecclesia catholica verbo Dei, Esai. 40. Verbum Domini manet in æternum, Et Luc. 21. Verba mea non transibunt. Vbicunquè igitur fuerit aliquid, sanctificatum & consecratum verbo Dei, hoc sic manet consecratum vsq; ad consumptionem, vel reuocationem. Panis igitur cōsecratus & transubstantiatus in corpus Dei, tam diù sic manet vsquè ad consumptionem, siue sumatur, siue non sumatur. Verbum Dei semel prolatum manet efficax, & est sacramentum verum etiam extra vsum: sed hoc verum est quòd non proderit, nec efficax est nisi in vfu, sicut baptismus consecratus non prodest, nisi quis illo vtatur: attamen est sanctus baptismus per verbum Dei, etiamsi non sumatur. Sic Eucharistia est verum sacramentum etiam extra vsum.

Quartò, nouit Ecclesia, qualiter est semper impugnata ob venerabile sacramentū: Arrius dicebat, solūm hic esse corpus & sanguinem sine diuinitate, ideò non adorandum: Vuigleff dicebat, solūm figuram ibi esse sine vero sanguine & corpore: Vualdo docebat extra vsum non esse sacramentum: Gentes vocabant nos comestores hominū in nostris solennitatibus, id est, quandò cōmunicamus corpus & sanguinem Domini ad memoriam passionis, Luc. 23. non ad remissionem peccatorum. Euseb. Lib. 9. cap. 5. scribit, quomodò dux Damasci tres mulieres conduxit, qui dicerent se interfuisse, quandò comederunt humanas carnes Christiani, &cæt. Nestoriani

diuidebant in duas portiones sacramentum, Luterani sine adoratione & honore habent, &c. & sic omnes sectæ bellum mouent de sacramento. At catholici credunt ibi esse corpus & non panem, Deum cū corpore: idē adorant Deum, credūt propter Dei verbum, ibi esse & manere verum consecratum sacramentum, etiam extra vsū. Hæc cū clara sint ex scripturis & testimonio veteris Ecclesiæ, non est iustus recessus sectariorum à communi Ecclesia.

*DICUNT MISSAM ESSE
abominaciones.*

TITVLVS CCXCIIII.

Causa 5

VINTAM causam recessus à communi Ecclesia, pretendūt sectæ esse abominationem Missæ. Nam Christus dixit, Matth. 26. Accipite & comedite, &c. scilicet vt aliquid consequamini per hoc, id est, remissionem peccatorum & vitam æternam. Lædē pro testamento relinquo vobis corpus & sanguinem meum, vt quoties sumitis, habeatis remissionem peccatorum, &c. At Papistæ faciunt ex Missa sacrificium nouū & singulare quod offerunt Deo quotidie, vt ipsi per hanc Missam mereantur sibi & alijs remissionem peccatorum, viuis & mortuis ex opere operato: nolunt recipere gratis, sed mereri gratiam & omnia dona per Missam. Nesciunt differentiam inter sacramentū, in quo nos aliquid recipimus: & sacrificiū, in quo nos aliquid Deo damus. Nos in Missa nostra communicamus populum, &c. hæc illi.

Primò notandum, quod Missa est instituta & seruatur in Ecclesia Catholica tribus de causis. Primò, ad memoriam passionis Christi, nè quis illius obliuiscatur, Luca. 22. Secundò, ad percipiendum corpus & sanguinem Christi, vt Christus in nobis semper maneat, Ioann. 6. & in fide eius contra omnia opera diaboli